

V Bruseli 29. 10. 2014
COM(2014) 633 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o uplatňovaní nariadenia (EÚ) č. 1007/2011 o názvoch textilných vlákien a súvisiacom
označení vláknového zloženia textilných výrobkov etiketou a iným označením**

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o uplatňovaní nariadenia (EÚ) č. 1007/2011 o názvoch textilných vlákien a súvisiacom
označení vláknového zloženia textilných výrobkov etiketou a iným označením**

1. ÚVOD

V článku 23 nariadenia (EÚ) č. 1007/2011 z 27. septembra 2011 o názvoch textilných vlákien a súvisiacom označení vláknového zloženia textilných výrobkov etiketou a iným označením (ďalej len „nariadenie o textilných vláknach“ alebo „nariadenie“)¹ sa od Komisie vyžaduje, aby Európskemu parlamentu a Rade predložila do 8. novembra 2014 správu o uplatňovaní tohto nariadenia s dôrazom na žiadosti o názvy nových textilných vlákien a o ich prijatie. V tomto článku sa takisto požaduje, aby Komisia v prípade potreby predložila legislatívny návrh.

Táto správa poskytuje prehľad o uplatňovaní nariadenia o textilných vláknach v Únii od 8. mája 2012 do konca júna 2014. Týka sa žiadostí o názvy nových textilných vlákien a o ich prijatie a ostatných hlavných otázok uplatňovania, na ktoré Komisiu upozornili členské štáty a príslušné zainteresované strany. Prezentuje sa v nej aj spôsob, akým zainteresované strany vnímajú vplyv nariadenia. Predstavuje sa v nej možný budúci vývoj.

Správa bola vypracovaná na základe konzultácií s expertmi z členských štátov, zástupcami výrobného odvetvia a inými zúčastnenými stranami, a to predovšetkým v rámci expertnej skupiny Komisie pre názvy a označovanie textílií etiketou (ďalej len „expertná skupina pre textílie“).² V správe sa zohľadňujú aj informácie poskytnuté v odpovedi na dotazníky distribuované medzi príslušnými orgánmi členských štátov a inými zainteresovanými stranami.

2. PREHĽAD NARIADENIA

2.1. Ciele nariadenia o textilných vláknach a nové prvky

Od 8. mája 2012 sa nariadením o textilných vláknach zrušili a nahradili tri smernice o textilných vláknach: smernica 2008/121/ES o názvoch textílií, smernica 96/73/ES o určitých metódach na kvantitatívnu analýzu binárnych zmesí textilných vlákien a smernica 73/44/EHS o aproximácii zákonov členských štátov, ktoré sa vzťahujú na kvantitatívnu analýzu ternárnych zmesí vlákien. Textilné výrobky, ktoré sú v súlade so smernicou 2008/121/ES a ktoré boli uvedené na trh pred 8. májom 2012, sa môžu naďalej sprístupňovať na trhu do skončenia prechodného obdobia (9. novembra 2014).

Nariadenie má tie isté všeobecné ciele, ktoré sa spájali s predchádzajúcimi smernicami o textilných vláknach, t. j. odstrániť možné prekážky riadneho fungovania vnútorného trhu a poskytnúť spotrebiteľom primerané a relevantné informácie. Cieľom nariadenia je takisto zaviesť viac flexibility, aby sa právne predpisy mohli upraviť vzhľadom na očakávaný technologický vývoj v sektore. Nariadenie poskytlo aj príležitosť na zjednodušenie a zlepšenie regulačného rámca pre vývoj a zavádzanie nových vlákien a na zlepšenie transparentnosti procesu pridávania nových vlákien do zoznamu názvov vlákien.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1007/2011 z 27. septembra 2011 o názvoch textilných vlákien a súvisiacom označení vláknového zloženia textilných výrobkov etiketou a iným označením (Ú. v. EÚ L 272, 18.10.2011, s. 1).

² Viac informácií o stretnutiach expertnej skupiny pre textílie je k dispozícii tu: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/textiles/documents/index_en.htm.

V nariadení sa zrevidovali hlavné ustanovenia smerníc o textilných vláknach v súlade s nedávnymi legislatívnymi normami s cieľom uľahčiť jeho priamu uplatniteľnosť a zabezpečiť, aby občania, hospodárske subjekty a verejné orgány mohli ľahko zistiť, aké sú ich práva a povinnosti. Väčšina ustanovení zostala vo svojej podstate nezmenená, ale v niektorých prípadoch sa znenie alebo číslovanie článkov zmenilo (pozri prílohu IX k nariadeniu).

Nariadením sa však zaviedlo niekoľko dôležitých nových prvkov:

- všeobecná povinnosť uviesť úplné vláknové zloženie textilných výrobkov a objasniť pravidlá týkajúce sa etikiet a označení uvádzajúcich vláknové zloženie,
- minimálne technické požiadavky na žiadosti o názvy nových vlákien,
- požiadavka uviesť prítomnosť netextilných častí živočíšneho pôvodu,
- objasnenie výnimky pre výrobky zhotovené na objednávku krajčírmi, ktorí sú samostatne zárobkovo činnými osobami, a
- splnomocnenie Komisie prijímať delegované akty, ktorými sa menia technické prílohy k nariadeniu.

2.2. Rozsah pôsobnosti, predmet úpravy a ustanovenia o podávaní správ

Nariadenie o textilných vláknach sa uplatňuje na textilné výrobky³ alebo textilné zložky obsahujúce najmenej 80 % hmotnostných textilných vlákien.⁴ Obsahuje pravidlá týkajúce sa:

- označovania vláknového zloženia textilných výrobkov etiketou a iným označením,
- označovania textilných výrobkov obsahujúcich netextilné časti živočíšneho pôvodu etiketou alebo iným označením,
- stanovenia vláknového zloženia textilných výrobkov kvantitatívnou analýzou dvojzložkových a trojzložkových zmesí textilných vlákien.

Nariadenie neupravuje iné typy označovania, ako je napríklad označovanie veľkosti alebo starostlivosti. V článku 24 sa však od Komisie vyžadovalo, aby Európskemu parlamentu a Rade do 30. septembra 2013 predložila správu o možných nových požiadavkách na označenie etiketou, ktoré by sa mali zaviesť na úrovni Únie, aby sa spotrebiteľom poskytli presné, relevantné, zrozumiteľné a porovnateľné informácie o vlastnostiach textilných výrobkov. Okrem toho sa v článku 25 od Komisie vyžaduje, aby vykonala štúdiu s cieľom zhodnotiť, či existuje príčinná súvislosť medzi alergickými reakciami a chemickými látkami alebo zmesami používanými v textilných výrobkoch.

³ „Textilný výrobok“ je definovaný v článku 3 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia ako „akýkoľvek surový, rozpracovaný, hotový, konfekčne rozpracovaný, vyrobený, polokonfekčný alebo konfekčný výrobok, ktorý je zložený výlučne z textilných vlákien bez ohľadu na použitý postup zmesovania alebo spájania“.

⁴ Textilie obsiahnuté v iných výrobkoch a tvoriace ich neoddeliteľnú súčasť v prípade, keď sa ich zloženie špecifikuje, sa tiež pokladajú za textilné výrobky [článok 2 ods. 2 písm. d)].

Preto Komisia 25. septembra 2013 prijala správu⁵ o prípadných nových požiadavkách na označovanie textilných výrobkov a o štúdiu o alergénnych látkach v textilných výrobkoch. Dospela k záveru, že súčasné požiadavky na označovanie textilných výrobkov sú primerané. Pokiaľ ide o požiadavky na označovanie týkajúce sa alergénnych látok používaných v textilnej výrobe, Komisia považovala vynakladanie ďalšieho úsilia v oblasti výskumu a využívania alternatívnych a nealergénnych látok za dôležité a naznačila možné kroky v tejto súvislosti.

2.3. Delegované akty na vykonanie zmeny určitých príloh k nariadeniu

Ustanovenia článku 21 uvedeného nariadenia Komisiu splnomocňujú prijímať delegované akty v súvislosti s vykonaním zmien príloh II, IV, V, VI, VII, VIII a IX, aby sa zohľadnil technický pokrok. Delegované akty možno tiež prijať s cieľom zmeniť prílohu I – zaradiť názvy nových textilných vlákien do jej zoznamu názvov textilných vlákien. Za predpokladu splnenia technických kritérií a procesných pravidiel uvedených v článku 22 sa delegované akty môžu od 7. novembra 2011 prijímať na obdobie piatich rokov.

Podľa článku 22 Komisia predloží správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím uvedeného obdobia, t. j. do 7. februára 2016. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje na obdobie piatich rokov, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom obdobia. Európsky parlament alebo Rada môžu kedykoľvek delegovanie právomoci zrušiť.

3. FUNGOVANIE NARIADENIA

3.1. Prístup a metodika tejto správy

Pri príprave tejto správy Komisia posudzovala praktické fungovanie nariadenia a dosiahnutie jeho hlavných cieľov. Takisto sa snažila zistiť, kde by bolo možné zlepšiť uplatňovanie nariadenia.

Zorganizoval sa prieskum a uskutočnili sa ciele konzultácie s expertmi z členských štátov, so združeniami výrobného odvetvia a maloobchodníkov, odborovými zväzmi, spotrebiteľskými organizáciami, európskymi normalizačnými orgánmi a inými zainteresovanými stranami, a to najmä prostredníctvom expertnej skupiny pre textílie.

Prieskum Komisie určený na získanie štruktúrovaných informácií od orgánov členských štátov a zainteresovaných strán sa realizoval pomocou dvoch dotazníkov, ktoré boli uverejnené na webovej lokalite Komisie a distribuované prostredníctvom Enterprise Europe Network a sietí MSP.⁶ Jeden bol adresovaný verejným orgánom a druhý ďalším zainteresovaným stranám. Odpovede boli predložené a prediskutované v rámci expertnej skupiny pre textílie.⁷

⁵ *Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o prípadných nových požiadavkách na označovanie textilných výrobkov a o štúdiu o alergénnych látkach v textilných výrobkoch*, COM(2013) 656 final, 25.9.2013.

⁶ Dotazníky boli vzájomne odsúhlasené medzi expertmi členských štátov a Komisiou.

⁷ Zhrnutie odpovedí na dotazníky možno nájsť tu: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/5710> a <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/5711>.

Úplné alebo čiastočné odpovede na prvý dotazník zaslalo 27 členských štátov a Nórsko.⁸ Na druhý dotazník bolo doručených 29 odpovedí z 15 rôznych členských štátov (a jedna zo Švajčiarska) vrátane odpovedí od deviatich spoločností a 14 združení výrobného odvetvia. Úroveň odozvy sa považuje za pozitívnu vzhľadom na veľmi špecifický predmet.

Ukázalo sa, že je ťažké získať informácie o nákladoch, ktoré vznikli príslušným orgánom alebo subjektom pri implementácii právnych požiadaviek, pravdepodobne pretože sa ťažko kvantifikujú.

Hlavné zistenia hodnotenia, ktoré sú založené na diskusiách s verejnými orgánmi a zainteresovanými stranami, informácie zhromaždené prostredníctvom dvoch dotazníkov a záverečné posúdenie Komisie sú uvedené nižšie.

3.2. Úpravy na prispôsobenie sa novému právnemu rámcu

3.2.1. Úpravy vnútroštátnych právnych predpisov

Vzhľadom na to, že nariadenie o textilných vláknach je priamo uplatniteľné, jeho ustanovenia nemusia byť transponované. Členské štáty však musia zabezpečiť, aby ich vnútroštátne právne systémy boli v súlade s novými právnymi predpismi, napríklad zrušením vnútroštátnych opatrení, ktorými sa transponovali predchádzajúce smernice o textilných vláknach.

Podľa poskytnutých informácií prijali členské štáty, ktoré zaslali príspevky k tejto správe, opatrenia na zabezpečenie správneho uplatňovania nariadenia. Táto činnosť vo všeobecnosti zahŕňala zrušenie alebo zmenu existujúcich vnútroštátnych predpisov, vyhlášok a rozhodnutí a/alebo prijatie nových právnych aktov. Zmeny boli prevažne zamerané na splnomocnenie príslušných orgánov vrátane orgánov dohľadu nad trhom, ako aj na stanovenie sankcií za poskytovanie zavádzajúcich alebo nedostatočných informácií v reakcii na požiadavky nariadenia. Väčšina členských štátov vykonala potrebné úpravy včas, avšak niektoré až po nadobudnutí účinnosti nariadenia (8. mája 2012). V čase prípravy správy bolo niekoľko členských štátov stále v procese úpravy svojich vnútroštátnych právnych predpisov alebo zamýšľalo zaviesť zmeny v blízkej budúcnosti.

3.2.2. Šírenie informácií o nariadení o textilných vláknach

Hoci sa v nariadení nevyžadujú informačné kampane, vo väčšine členských štátov boli prijaté opatrenia na informovanie príslušných hospodárskych subjektov a zainteresovaných strán o jeho vplyve. Kampane boli organizované verejnými orgánmi alebo profesijnými organizáciami, obchodnými komorami a spotrebiteľskými organizáciami, často v spolupráci s verejnými orgánmi. Informácie často putovali od ministerstiev k profesijným združeniam a potom k ich členom. Informácie boli šírené prostredníctvom seminárov a obežníkov, podkladových materiálov, webových lokalít, článkov v obchodných časopisoch a vnútroštátnych novinách a rozhlasových rozhovorov. Viaceré zainteresované subjekty zastávali názor, že na zlepšenie povedomia o nariadení, najmä medzi MSP, je potrebné prijať ďalšie opatrenia. Na úrovni EÚ nebola zorganizovaná žiadna informačná kampaň.

⁸ Holandsko príspevok nezaslalo.

Väčšina členských štátov, ktoré poslali odpovede, zaznamenala nárast počtu žiadostí o informácie po prijatí nariadenia, najmä od podnikov.⁹ Ustanovením, ktoré vyvolalo zd'aleka najviac otázok, bol článok 12, ktorý zavádza požiadavku na uvádzanie netextilných častí živočíšneho pôvodu. Otázky sa netýkali len nových ustanovení, ale aj starých, pravdepodobne v dôsledku informačných kampaní a toho, že sa zainteresované strany (niektoré si ešte neboli plne vedomé existujúceho právneho predpisu) začali znovu zaujímať o oblasť označovania textilných výrobkov, alebo sa týkali niektorých starých ustanovení, ktoré boli preformulované a prečíslované, a preto sa zdali odlišné. Táto situácia môže odrážať aj prítomnosť nových subjektov na trhu, nových druhov výrobkov alebo nových obchodných modelov a stratégií distribúcie/predaja vrátane výlučne elektronického maloobchodného predaja on-line.

Zistilo sa aj to, že každá zmena právnych predpisov vyvolá zvýšený počet otázok bez ohľadu na to, koľko ustanovení sa mení. Komisia a niektoré členské štáty si všimli klesajúci trend v počte žiadostí o informácie niekoľko mesiacov po nadobudnutí účinnosti nariadenia.

3.3. Zistené hlavné vplyvy

Priame uplatňovanie nariadenia o textilných vláknach prispelo k zabezpečeniu toho, že na podniky (výrobcov, dovozcov, maloobchodníkov atď.) sú kladené harmonizované a transparentné požiadavky a že spotrebitelia sú riadne informovaní a v dôsledku toho postupujú pri rozhodovaní s väčšou istotou. Členské štáty a zainteresované strany sa zhodli na tom, že priama uplatniteľnosť vo všetkých členských štátoch tiež zjednodušila často zdĺhavý a ťažkopádny proces vykonávania právnych predpisov Únie.

Väčšina orgánov členských štátov neoznámila nijaké vážne ťažkosti alebo osobitné problémy – možno aj preto, že nariadenie nadobudlo účinnosť iba nedávno. Ostatné členské štáty a zainteresované strany oznámili viaceré problémy, z ktorých niektoré sa týkali nezmenených ustanovení.

Niektoré členské štáty a mnohé zainteresované strany uviedli požiadavku uvádzať netextilné časti živočíšneho pôvodu (článok 12) a požiadavku vykonať označenie etiketou alebo iným označením v úradnom jazyku alebo jazykoch členského štátu, na ktorého území sa textilné výrobky predávajú (článok 16 ods. 3), ako najproblematickejšie (mäťúce, zbytočne zložité a nákladné).

Prítomnosť netextilných častí živočíšneho pôvodu v textilných výrobkoch musí byť podľa článku 12 na etikete alebo inom označení výrobkov obsahujúcich takéto časti označená vetou: „Obsahuje netextilné časti živočíšneho pôvodu“. Komisii a príslušným orgánom členských štátov boli doručené viaceré otázky od podnikov, v ktorých podniky žiadali o ozrejmienie, či sa musia uvádzať aj veľmi malé časti živočíšneho pôvodu, ako napríklad kosti, perly alebo rohy (či kúsky z nich) (uvádzať sa musia).

V článku 16 ods. 3 sa vyžaduje, aby označenie etiketou alebo iné označenia bolo v úradnom jazyku alebo jazykoch členského štátu, na ktorého území sa textilné výrobky sprístupňujú na trhu pre spotrebiteľa, pokiaľ dotknutý členský štát nestanoví inak. Viacero zainteresovaných strán tvrdilo, že táto požiadavka zvýšila náklady, ich názory sa však lišili, pokiaľ ide o výšku

⁹ Viacero otázok sa týkalo záležitostí mimo rozsah pôsobnosti nariadenia, napr. označovania veľkosti alebo starostlivosti.

týchto nákladov: niektorí uvádzali, že náklady sú značné, iní ich pokladali za skôr obmedzené.

Boli oznámené aj ťažkosti v súvislosti s uplatňovaním alebo pochopením iných ustanovení – napríklad pokiaľ ide o: článok 14 ods. 2, v ktorom sa hospodárskym subjektom v rámci dodávateľského reťazca umožňuje, aby etikety alebo iné označenia nahradili sprievodnými obchodnými dokumentmi; odkaz na prílohu VII v článku 19 (položky, ktoré sa nemajú zohľadniť pri určovaní vláknového zloženia); výnimky podľa prílohy V (výrobky, pre ktoré nie je povinné označenie etiketou alebo iným označením); a osobitné ustanovenia pre určité textilné výrobky v prílohe IV.

Niektoré nové ustanovenia, najmä článok 12 a článok 16 ods. 3, boli zainteresovanými stranami označené za nejednoznačné, zaťažujúce a nákladné, no zároveň boli uznané za ustanovenia, ktoré najviac prispievajú k zaisteniu toho, že sa spotrebiteľovi poskytne viac informácií. Okrem toho je odôvodnené zabezpečiť, aby boli spotrebiteľia informovaní vo svojich vlastných jazykoch. Podniky môžu navyše poskytnúť akékoľvek ďalšie informácie, ktoré považujú za užitočné, za predpokladu, že nie sú pre spotrebiteľov zavádzajúce.

3.4. Činnosti dohľadu nad trhom

Dohľad nad trhom týkajúci sa textilu je založený na rovnakých zásadách ako vo všetkých ostatných oblastiach výrobkov. Nariadenie o textilných vláknach nezahŕňa žiadne mechanizmy dohľadu nad trhom nad rámec všeobecných mechanizmov uplatňovaných v členských štátoch. Na čo najefektívnejšie využitie zamestnancov, zariadenia, dopravných prostriedkov a testovacích zdrojov využívajú orgány ročné inšpekčné programy oznamované Komisii, v ktorých sa zohľadňujú predchádzajúce skúsenosti a zistenia, výrobky oznamované pravidelne prostredníctvom systému RAPEX¹⁰ a sťažnosti spotrebiteľov. V rámci programov sa prioritizujú skupiny spotrebiteľských výrobkov, pri ktorých sa možno často stretnúť s rizikami pre zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov, často na základe informácií získaných od spotrebiteľov, podnikov a z iných zdrojov. Priority sa môžu meniť z roka na rok alebo vždy, keď sa objavia nové problematické oblasti. Okrem toho vykonávajú orgány členských štátov, keď je to potrebné (napr. v núdzových situáciách), kontroly a skúšky, ktoré nemusia byť zahrnuté do ich plánovania.

Len niekoľko krajín¹¹ zahrnulo textil výslovne do svojich vnútroštátnych programov pre dohľad nad trhom. Vo všeobecnosti, kontroly dohľadu nad trhom aj v prípade, že odkazujú výslovne na textilné výrobky, zahŕňajú kontroly dodržiavania súladu v oblastiach mimo pôsobnosti nariadenia, napr. v oblasti otázok bezpečnosti, ako je dĺžka šnúrok, gombíky a uvoľnenie malých častí, ktoré môžu spôsobiť zadusenie.

¹⁰ Systém RAPEX bol vytvorený na základe smernice o všeobecnej bezpečnosti výrobkov pre harmonizované a neharmonizované spotrebiteľské výrobky a rozšírený na všetky harmonizované výrobky podľa nariadenia (EÚ) č. 765/2008. Útvary Komisie uverejňujú všetky oznámenia systému RAPEX každý týždeň na internetovej stránke: http://ec.europa.eu/consumers/safety/rapex/index_en.htm.

¹¹ Sedem členských štátov (Bulharsko, Francúzsko, Chorvátsko, Litva, Lotyšsko, Portugalsko a Rumunsko) a Nórsko.

Okrem orgánov všeobecného dohľadu nad trhom existujú iné orgány, ktorých cieľom je chrániť podniky a spotrebiteľov pred nekalou hospodárskou súťažou a klamlivou reklamou.¹² Takéto orgány môže priamo kontaktovať každý, kto má podozrenie, že dochádza k takýmto praktikám.

Neexistuje jednotný prístup k rôznym druhom inšpekcií vo vzťahu k nariadeniu o textilných vláknach, keďže význam, ktorý členské štáty pripisujú každému typu kontroly, je do určitej miery odlišný. Výsledky prieskumu medzi vnútroštátnymi orgánmi ukázali, že pravidelné bežné inšpekcie a kontroly *ad hoc* sú najbežnejšími formami kontrol vo väčšine členských štátov. Priame kontakty s výrobcami a inými hospodárskymi subjektmi sú menej dôležité.

Prieskum poukázal na dva druhy problémov, na ktoré upozornili orgány dohľadu nad trhom v súvislosti s uplatňovaním nariadenia:

- nedodríavanie právnych predpisov zo strany podnikov, konkrétne ide o používanie názvov textilných vlákien, ktoré nie sú uvedené v prílohe I; neuvádzanie vláknového zloženia v úradnom jazyku krajiny, v ktorej sa výrobok predáva; nesprávne uvedenie vláknového zloženia na etikete alebo inom označení; chýbajúca etiketa alebo iné označenie; a
- prostriedky a nástroje: činnosti vnútroštátnych orgánov v oblasti dohľadu nad trhom a testovania ovplyvnené obmedzenou dostupnosťou ľudských a finančných zdrojov, čo má za následok nižší počet vzoriek na testovanie.

Hoci neexistujú žiadne štatistiky na úrovni Únie týkajúce sa súladu textilných výrobkov s nariadením, vo všeobecnosti sa zdá, že orgány dohľadu nad trhom alebo colné orgány nezaznamenali žiadne závažné problémy – možno preto, že zloženie textilných vlákien nepovažujú vždy za vysokorizikovú prioritu. Zdá sa však, že úroveň súladu nie je vždy uspokojivá.¹³ V prípade neexistencie dostatočných kontrol vláknového zloženia textilných výrobkov existuje aj riziko, že spotrebiteľia kúpia výrobky označené ako výrobky obsahujúce drahé vlákna (napr. kašmír, hodváb), ktoré sú však v skutočnosti vyrobené z lacnejších vlákien. Komisia preto vyzýva členské štáty, aby zvýšili svoju účasť na spoločných opatreniach na presadzovanie práva umožňujúcich vnútroštátnym orgánom zdieľať zdroje, odborné poznatky a výsledky a zároveň zabezpečiť koordinovaný a harmonizovaný prístup k presadzovaniu práva. Komisia má možnosť spolufinancovať takéto spoločné opatrenia, a to aj v oblasti zloženia textilných vlákien.¹⁴

3.4.1. Sankcie za porušenie nariadenia o textilných vláknach

Členské štáty stanovili za porušenie nariadenia o textilných vláknach širokú škálu sankcií vrátane správnych a súdnych sankcií. Najtvrdšou administratívnou sankciou sa zdá byť stiahnutie výrobku, ktorý nie je v súlade s nariadením, z trhu, avšak táto sankcia sa podľa všetkého používa iba vo výnimočných prípadoch. Výška sankcií sa v jednotlivých členských štátoch výrazne líši a niektoré zainteresované strany navrhli, že by sa v rámci nariadenia mal

¹² napr. *Wettbewerbszentrale* v Nemecku – nezávislý a nekomerčný pozorovateľský orgán.

¹³ V jednom členskom štáte bol v prípade asi 35 % testovaných výrobkov uvedený nesprávny obsah vlákien a v prípade asi 33 % testovaných výrobkov sa zistilo nesprávne označenie.

¹⁴ Viac informácií možno nájsť na webovej stránke: www.prosafe.org.

vytvoriť harmonizovaný európsky systém. (V oznámení *Vízia pre vnútorný trh*¹⁵ Komisia naznačila svoj zámer zväziť legislatívny návrh týkajúci sa harmonizovaného prístupu k hospodárskym sankciám na vnútornom trhu s priemyselnými výrobkami).

Podľa prieskumov Komisie je úroveň povedomia a informovanosti o sankciách medzi zainteresovanými stranami pomerne malá. Podľa názoru niektorých z nich nie sú sankcie dostatočne prísne, keďže pokuty nemajú odstrašujúci účinok.

3.5. Usmernenia Komisie

Ako doplnok k nariadeniu Komisia zostavila zoznam často kladených otázok (FAQ), aby podnikom poskytla odpovede na otázky týkajúce sa jeho uplatňovania. Tento zoznam sa pravidelne aktualizuje a je zverejnený na webovej lokalite Komisie.¹⁶ V odpovediach sa však nevykládajú ustanovenia nariadenia, vzhľadom na to, že záväzný výklad právnych predpisov EÚ je vo výlučnej právomoci Súdneho dvora Európskej únie.

Zo skúseností nadobudnutých v súvislosti s FAQ a z konzultácií so zainteresovanými stranami a členskými štátmi vyplynul spoločný postoj, že zoznam často kladených otázok by mohol byť nahradený alebo doplnený štruktúrovanejším a komplexnejším usmerňovacím dokumentom, ktorý by poskytol prehľad hlavných problémov týkajúcich sa pochopenia nariadenia. Neobsahoval by však výklad ustanovení nariadenia, keďže, ako už bolo uvedené, záväzný výklad právnych predpisov EÚ je vo výlučnej právomoci Súdneho dvora Európskej únie. Dokument by sa mohol prediskutovať a vypracovať s pomocou expertnej skupiny pre textilie.

Expertná skupina pre textilie zohráva dôležitú úlohu pri uplatňovaní tohto nariadenia. Prevzala na seba úlohy predchádzajúcej pracovnej skupiny s výnimkou tých, ktoré sa týkajú transpozície – tieto úlohy sú totiž redundantné v súvislosti s (priamo uplatniteľným) nariadením. Expertná skupina pre textilie diskutuje a vymieňa si názory o uplatňovaní nariadenia, zhromažďuje informácie s cieľom lepšie pochopiť problémy a nájsť spoločný výklad jeho ustanovení. Skladá sa zo zástupcov členských štátov a experti zainteresovaných strán sa v prípade potreby zúčastňujú jej zasadaní ako pozorovatelia.

3.6. Normalizácia

V článku 19 nariadenia sa požaduje, aby sa kontroly na účely stanovenia vláknového zloženia textilných výrobkov vykonávali v súlade s metódami kvantitatívnej analýzy dvojzložkových a trojzložkových zmesí vlákien ustanovenými v prílohe VIII, alebo v súlade s harmonizovanými normami. Pokiaľ ide o možné využitie harmonizovaných noriem, Komisia zvažuje predloženie žiadosti o normalizáciu Európskemu výboru pre normalizáciu (CEN). Táto žiadosť môže predbežne zahŕňať:

- skríning metód kvantifikácie (z prílohy VIII a noriem EN ISO),
- zistenie rozdielov v požiadavkách a možné nápravné opatrenia, a

¹⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Hospodárskemu a sociálnemu výboru: *Vízia pre vnútorný trh s priemyselnými výrobkami* [COM(2014) 25 final, 22. januára 2014].

¹⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/textiles/files/regulation-1007-2011-faq_en.pdf

- vypracovanie harmonizovaných noriem pre analýzu textilných výrobkov zložených z dvojzložkových a trojzložkových zmesí vlákien.

Viaceré členské štáty zdôraznili, že neexistuje žiadna jediná zavedená metóda identifikácie vlákien. Existujú rozdielne názory na výhody a nevýhody optických, chemických a infračervených metód identifikácie vlákien.

4. NÁZVY NOVÝCH TEXTILNÝCH VLÁKIEN

4.1. Ustanovenia nariadenia

Pridanie nového vlákna do príloh k predchádzajúcim smerniciam o textilných vláknach si vyžadovalo zdĺhavý postup medzi podaním počiatočnej žiadosti o nové vlákno a jeho právnym prijatím na európskej úrovni¹⁷, po ktorom ešte členské štáty museli prispôsobiť svoje vnútroštátne právne predpisy. Viedlo to k administratívnej záťaži pre verejné orgány, stratám príjmov pre podniky a oneskoreniam pri zavádzaní nového vlákna na trh, najmä pre podnik, ktorý ho vyvinul. Takéto oneskorenia boli vnímané ako obmedzenie s negatívnymi vplyvmi na inovácie.

Podľa nariadenia o textilných vláknach sa názvy nových vlákien môžu pridávať prostredníctvom delegovaných aktov Komisie, ktoré sú priamo uplatniteľné a nevyžadujú si žiadne vykonávacie postupy zo strany členských štátov.

Podľa článku 5 nariadenia sa pri opise vláknového zloženia na etiketách a označeniach textilných výrobkov majú používať len názvy textilných vlákien uvedené v prílohe I. V prílohe I sú v súčasnosti stanovené dve skupiny názvov vlákien: V tabuľke 1 sú zahrnuté prírodné vlákna (položky 1 až 18), ako sú vlna, hodváb, bavlna a ľan, zatiaľ čo v tabuľke 2 sú zahrnuté umelé vlákna (položky 19 až 49)¹⁸, ako sú viskóza, nylon, polyester a elastan. Pri každom názve vlákna je uvedený opis.

V nariadení o textilných vláknach sa zaviedlo aj nové ustanovenie (článok 6), podľa ktorého každý výrobca alebo každá osoba konajúca v mene výrobcu môže požiadať Komisiu o pridanie názvu nového textilného vlákna do zoznamu uvedeného v prílohe I. Súčasťou žiadosti musí byť technický spis¹⁹ obsahujúci aspoň:

- informácie o navrhovanom názve a navrhovanom vymedzení textilného vlákna,
- metódy identifikácie a kvantifikácie,
- určité parametre a vlastnosti vlákna a
- výrobný proces, relevantnosť pre spotrebiteľa.

¹⁷ Názvy nových vlákien sa v rámci predchádzajúceho systému pridávali prostredníctvom komitologického postupu.

¹⁸ Na základe prvého delegovaného aktu podľa tohto nariadenia.

¹⁹ Minimálne požiadavky na technický spis, ktorý sa má zahrnúť do žiadosti, sú uvedené v prílohe II k nariadeniu.

Žiadateľ musí poskytnúť útvarom Komisie reprezentatívne vzorky nového vlákna, čistého a v príslušných zmesiach textilných vlákien, na účely validácie vlákna a kvantifikačnej analýzy.

4.2. Názvy nových vlákien

Na účely tejto správy sa zohľadňujú tri žiadosti o prijatie názvov nových vlákien. Dve žiadosti boli predložené predtým, ako nariadenie o textilných vláknach nadobudlo účinnosť, ale posúdenie príslušných technických spisov bolo ukončené až v čase, keď nariadenie už bolo uplatniteľné. Úroveň informácií poskytnutých v uvedených spisoch však bola pokladaná za dostatočnú na to, aby bolo možné prijať rozhodnutie na základe požiadaviek stanovených v tomto nariadení.

Prvá žiadosť sa týkala „dvojjložkového polypropylénového polyamidového vlákna“ a bola predložená Komisii v roku 2005 podľa starých smerníc o textilných vláknach. Názov bol pridaný do zoznamu v prílohe I v rámci nedávno prijatého nariadenia o textilných vláknach v súlade s delegovaným nariadením Komisie (EÚ) č. 286/2012.²⁰

Druhá žiadosť o generický názov „trixta“ (typ polyesterového vlákna) bola Komisii predložená začiatkom roka 2011. Po preskúmaní technického spisu v spolupráci s expertnou skupinou pre textílie považovala Komisia žiadosť za prijateľnú. Následne bola vykonaná dôkladná technická analýza na účely validácie navrhovaného vymedzenia, kontroly vlastností vlákna a overenia parametrov, na základe ktorých by ho bolo možné odlišiť od iných vlákien. Výsledky tejto analytickej práce boli predložené členskému štátu a expertom zainteresovaných strán, boli s nimi prediskutované a sú verejne dostupné.²¹ Tento typ vlákna, v obchodných a technických dokumentoch bežne označovaný ako PTT (polytrimetylén tereftalát), bol prvýkrát patentovaný v 40. rokoch 20. storočia a bol komerčne prístupný ako polyester. Jeho chemické vlastnosti sa navyše výrazne nelíšia od vlastností iných polyesterových vlákien, a preto sa môže označiť za polyester. Po konečnom posúdení vykonanom na konci mája 2014 Komisia informovala žiadateľa, že vlákno „trixta“ nebude pridané do zoznamu v prílohe I k tomuto nariadeniu.

Tretia žiadosť o generický názov „polyakrylát“ bola Komisii doručená v januári 2014, t. j. po prijatí nariadenia. Po preskúmaní technického spisu bola žiadosť označená za prijateľnú. Postup prebieha a ešte nebolo prijaté konečné rozhodnutie. Prijatie tohto rozhodnutia sa očakáva v budúcom roku.

4.3. Spracovanie žiadostí o názvy nových vlákien

Ani jedna z uvedených žiadostí o prijatie nových názvov vlákien nebola podrobená celému postupu posúdenia podľa nariadenia o textilných vláknach, t. j. od počiatkovej žiadosti až po právne prijatie na európskej úrovni.

²⁰ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 286/2012 z 27. januára 2012, ktorým sa na účely doplnenia názvu nového textilného vlákna mení a dopĺňa príloha I a na účely prispôsobenia technickému pokroku menia a dopĺňajú prílohy VIII a IX k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1007/2011 o názvoch textilných vlákien a súvisiacom označení vlákňového zloženia textilných výrobkov etiketou a iným označením (Ú. v. EÚ L 95, 31.3.2012, s. 1).

²¹ Štúdia je dostupná tu: https://ec.europa.eu/jrc/sites/default/files/ptt_final_report_revision_1_v_14_03_05.pdf.

Neposkytujú teda základ pre úplné hodnotenie efektívnosti a účinnosti nariadenia, pokiaľ ide o zjednodušenie a urýchlenie postupu na zmenu prílohy I na účely zahrnutia názvov nových vlákien. Možno však očakávať, že použitie nariadenia Komisie namiesto smerníc a komitologického postupu výrazne urýchlilo proces pridania názvu nového vlákna do zoznamu v prílohe I.

Pokiaľ ide o žiadosti prijaté od roku 2011, predložené informácie splnili minimálne požiadavky prílohy II a žiadatelia boli okrem toho požiadaní, aby na zasadnutí expertnej skupiny pre textilie prezentovali vlastnosti vlákna a prípadne poskytli útvarom Komisie dodatočné informácie.

Napriek obmedzeným skúsenostiam s novým postupom pre žiadosti a prijímanie názvov nových vlákien sa Komisia domnieva, že v súčasnosti sú postupy a kritériá vyvážené a vhodné. Avšak aj pri dodržiavaní súčasného regulačného rámca existuje určitý priestor na praktické zlepšenia, najmä pokiaľ ide o umožnenie širších konzultácií so zainteresovanými stranami.

5. ZÁVERY A VÝHLAD DO BUDÚCNOSTI

Lehota stanovená v nariadení pre vykonanie hodnotenia jeho uplatňovania bola krátka (2012 – 14) a nepostačovala teda na zistenie všetkých doterajších silných a slabých stránok právneho predpisu.

Zdá sa, že zo všeobecných výsledkov prieskumu a konzultácií s členskými štátmi a expertmi zainteresovaných strán vyplýva, že nariadenie, odkedy nadobudlo účinnosť, funguje dobre. Sú v ňom stanovené primerané opatrenia na dosiahnutie jeho cieľov, ktorými sú konkrétne riadne fungovanie vnútorného trhu, poskytovanie presných informácií spotrebiteľom, zavedenie väčšej flexibility pri prispôbovaní právnych predpisov technologickým zmenám a zjednodušenie regulačného rámca. Prechod od troch smerníc k jednému nariadeniu malo za následok pokles byrokracie a väčšiu istotu pre podniky a spotrebiteľov. Praktické problémy a problémy týkajúce sa dosahovania súladu s predpismi, ktoré sú dôvodom otázok zo strany príslušných odborných kruhov, možno ozrejmiť rôznymi spôsobmi, najmä prostredníctvom vydávania technických usmernení. Nové ustanovenia mohli viesť k zvýšeniu nákladov pre podniky, ale možno sa domnievať, že tieto náklady boli kompenzované lepším informovaním spotrebiteľov.

Preto napriek praktickým problémom, ktoré súviseli s uplatňovaním určitých ustanovení súčasného regulačného rámca, neboli zistené žiadne závažné medzery, nezrovnalosti či administratívna záťaž, ktoré by si vyžadovali zmenu nariadenia.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a v snahe zlepšiť existujúci regulačný rámec Komisia dospela k záveru, že by sa mohlo napláňovať podniknutie týchto krokov:

- vydať usmerňovací dokument na základe súčasných často kladených otázok (FAQ) s cieľom objasniť rôzne aspekty nariadenia o textilných vláknach,
- preskúmať praktické možnosti zlepšenia vybavovania žiadostí o názvy nových vlákien a
- zvážiť predloženie žiadosti o normalizačnú činnosť príslušným európskym normalizačným organizáciám, predovšetkým CEN.

Komisia bude okrem toho pokračovať v kontinuálnom monitorovaní nariadenia s pomocou členských štátov a príslušných zainteresovaných strán. Členské štáty budú vyzvané, aby zvážili dodatočné kontroly textilných výrobkov v rámci svojich vnútroštátnych programov dohľadu nad trhom.